

Professionele ruimte van leraren: een heilige graal...?

Harmen Schaap

Resultaten

- Continue afstemming
- Professionele ruimte manifesteert zich op verschillende manieren in verschillende contexten
- Professionele ruimte kan dynamisch maar ook meer stabiel zijn
- Krijgen, ervaren, benutten en creëren

Factoren

- Intentie
- Sectie (team)
- Leerklimaat school
- Schoolleiding

- *“Ik heb nauwelijks invloed op schoolontwikkeling. Er is geen tijd om mijn ideeën te delen met anderen in de school. Ik ben op school alleen maar aan het rennen, rennen, rennen...”*
- *“In het begin had ik op school juist het gevoel dat ik teveel ruimte kreeg, want je wordt echt in het diepe gegooid. Dus in het begin grijp je alles wat duidelijk is vast, want dan is het tenminste: ik moet dit doen en dan is het goed.”*
- *“Maar ik vind ook dat daar de gelegenheid en de ruimte niet is. En sowieso ook geen ruimte om buiten de kaders te denken. Want het gaat om eindexamens, om PTA's, om vaste programma's. Ja en de uitwisseling is daardoor redelijk beperkt”*

Conclusies

- Geen heilige graal, maar voorwaarde (?)
- Niet één manier

Oefening

- Brede beschrijving van de spanning
- Beschrijf spanning die je momenteel ervaart in je werk
  - Context
  - Persoonlijke rol en inbreng
  - Conclusie

Spanningen

- Focus (persoon, situatie, anderen)
- Aard (positief/negatief)
- Impact (hoog/laag)

Vier type spanningen

Schaap & Oolbekkink (in druk). *Spanningen van startende leraren in de praktijk.*

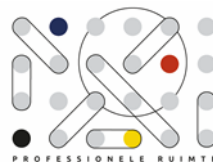

Eerste resultaten

Type spanning	Focus van de spanning				
	Persoon	Persoon, situatie	Persoon, anderen	Persoon, situatie, anderen	Totaal
Onverschillig (laag/negatief)	2	1	-	2	5 (10,2%)
Berustend (laag/positief)	-	7	4	-	11 (22,4%)
Conflicterend (hoog/negatief)	1	2	2	7	12 (24,5%)
Actiegericht (hoog/positief)	2	7	7	5	21 (42,8%)
Totaal	5 (10,2%)	17 (34,7%)	13 (26,5%)	14 (28,6%)	49 (100%)

Interpretatie

- Startende leraren ervaren voornamelijk spanningen met hoge impact, namelijk actiegerichte spanningen (42,8%), gevolgd door conflicterende spanningen (24,5%);
- Intrapersoonlijke spanningen (10,5%) komen minder voor dan spanningen tussen personen (26,5%) en in specifieke situaties (34,7%);
- De rol van coaches en begeleiders wordt weinig genoemd door starters.

Voorbeeld actiegerichtte spanning

“Toch vond ik dit (lastige vraag leerling) spannend, omdat mijn vakinhoudelijke kennis toch een punt is waar ik me onzeker over voel. Ik weet dat dit ongegrond is, ik heb niet voor niets een hele studie over dit onderwerp gevolgd, maar toch ben ik die informatie nu weer aan het ophalen. (...) Ik bereid me daar dan ook goed op voor, maar soms komen leerlingen toch met vragen waar je niet op gerekend had. Op dat soort momenten voel ik spanning en onzekerheid. Ken ik het allemaal wel? (...) Gelukkig heb ik het hier ook met collega's over gehad en zij herkenden mijn probleem van toen zij begonnen als docent. Terugkijkend op deze situatie voel ik nog steeds wel een beetje spanning, maar tegelijkertijd ook een soort euforie. (...) Deze situatie zorgt voor een ietwat negatieve invloed in de zin dat ik me op het moment zelf onzeker voel, maar het zorgt ook weer voor een positieve invloed in de zin dat ik de enorme wil voel om mezelf als docent te blijven ontwikkelen en de nodige informatie wil opzoeken om mijn leerlingen goed les te geven.”

Voorbeeld conflicterende spanning

“Onlangs heb ik veel negatieve spanning ervaren met een collega. Deze collega had een toets voor V3 gemaakt. Ze vroeg op aan-/opmerkingen. Ik heb dus `gerechtvaardigde feedback` op haar toets gegeven. De toets bestaat uit lees- en schrijfvaardigheid. Ik was het niet eens over de lengte van de toets. Ook was ik niet content met de schrijfvaardigheidsoopdracht. Dit was eerder een vertaal/reproductie opdracht. Mijn feedback wordt niet serieus genomen door deze collega. Ik heb daarom een eigen toets ontworpen en deze laten afnemen aan mijn klas. Het doet mij veel verdriet dat ik, als nieuwe, beginnende docent niet serieus wordt genomen. Ook vind ik het kwalijk dat er geen eens iets over mijn feedback gezegd werd.”

Contact

h.schaap@docentenacademie.ru.nl

06 - 25639758

www.professioneleruimte.info

@profruimte

@Harmen_Schaap